

بنیاد برتلسمان استیفتونگ منتشر کرد:

ایران دو سال پس از برجام

بنیاد برتلسمان استیفتونگ سال ۲۰۱۸ در مقاله‌ای با عنوان «گزارش کشوری سال ۲۰۱۸ شاخص تغییر بنیاد برتلسمان استیفتونگ (در مورد ایران)» (۲۰۱۸ -) به مطالعه شرایط ایران پس از گذشت دو سال از امضای برجام پرداخته است.

آگاهی یافتن از موضوعات مدنظر اندیشکده‌ها و مؤسسات مطالعات راهبردی در جهان یکی از ضرورت‌های تفکر راهبردی در ایران است. تحلیل‌گران و استراتژیست‌های ایرانی برای ارائه تحلیل‌هایی که متضمن تأمین منافع ملی باشد به شناخت گزارش‌های اندیشکده‌های خارجی نیازمند هستند. گزارش کشوری سال ۲۰۱۸ شاخص تغییر بنیاد برتلسمان استیفتونگ (در مورد ایران) با هدف تأمین همین نیاز ترجمه شده است. مرکز بررسی‌های استراتژیک اگرچه پیشگفتارهای کوتاهی را به ابتدای این گزارش‌ها می‌افزاید و تلاش دارد تا قرائت تحلیل‌گران این مرکز از هر گزارش را ارائه نماید، اما مندرجات این گزارش‌ها الزاماً بیانگر دیدگاه‌های مرکز بررسی‌های استراتژیک نیستند.

***

بی‌تردید برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) مهم‌ترین پیشرفت کلیدی را در دوره از فوریه ۲۰۱۵ تا ژانویه ۲۰۱۷ رقم زد. این توافق‌نامه که در وین و در تاریخ ۱۴ ژوئیه ۲۰۱۵ بین ایران و کشورهای ۵+۱ (پنج عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل یعنی چین، فرانسه، روسیه، بریتانیا، و ایالات متحده به علاوه آلمان) حاصل شد، یک قرارداد تاریخی است که اطمینان حاصل می‌کند برنامه هسته‌ای ایران صلح‌آمیز باقی‌مانده و روابط این کشور را به ویژه با ایالات متحده و اتحادیه اروپا بهبود می‌بخشد. ایران امیدوار بود که این توافق‌نامه منجر به بازیابی اقتصادی سریع شود، چیزی که این کشور در شرایط بحرانی نیاز اضطراری به آن داشت. برداشته شدن تحریم‌ها و دسترسی دوباره به بازارهای بین‌المللی بسیار نویدبخش بود. در سال ۲۰۱۶، ایران قریب به ۵/۲ میلیون بشکه نفت فروخت و به سرمایه بین‌المللی که پیشتر مسدود شده بود، دسترسی پیدا کرد. در واقع شاخص‌های اقتصادی بخصوصی بهبود یافتند، تورم کاهش یافت و نرخ‌های رشد افزایش یافت. با این وجود اقتصاددانان درباره فروپاشی قریب‌الوقوع این وضعیت هشدار می‌دهند. دولت‌های ایران، چه اصولگرایی محافظه‌کار و چه اصلاح‌طلب، این سابقه را دارند که یک وضعیت اجتماعی-اقتصادی فلاکت‌بار را خوشایند جلوه دهند. افت شدید قیمت نفت و رکود مداوم در برخی بخش‌های اقتصادی مشخص نمود که مشکلات ایران دلایل عمیق‌تری دارند که با توافق هسته‌ای مرتفع نخواهند شد.

دومین رویداد کلیدی انتخابات مجلس و مجلس خبرگان در ۲۶ فوریه ۲۰۱۶ بود که در آن اصلاح‌طلبان به پیروزی چشمگیری دست یافتند.

برجام خطر جنگ را از سر ایران برداشت، اما همچنین به مداخلات و اقدامات جنگ‌افروزانه این کشور در منطقه کمک کرد؛ زیرا دولت او با مداخله گسترده ایران مدارا کرده است. ایران با تأمین بودجه، تجهیزات جنگی و نیروی نظامی به طور کامل در جنگ سوریه دخیل است. ایران و حزب‌الله همراه با حمایت نظامی روسیه، بشار اسد را در قدرت نگه داشتند.

تنش‌های بین عربستان سعودی و ایران، به ویژه با جنگ‌های نیابتی در یمن و سوریه، افزایش یافته است. تظاهرکنندگان در ایران، سفارتخانه عربستان را بعد از اعدام شیخ نمر روحانی شیعه سعودی در ژانویه ۲۰۱۶ به آتش کشیدند. پس از این رویداد، عربستان سعودی روابط سیاسی خود با ایران را قطع کرد.

برای مطالعه و دریافت متن کامل این مقاله، روی لینک زیر کلیک کنید.

یادآوری: به منظور حفظ عینیت و استناد گزارش، کلمات دارای بار معنایی منفی، عیناً ترجمه شده است و این به معنای تایید محتوای گزارش توسط مرکز به عنوان مترجم و انتشاردهنده نیست.